

II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

SPRENDIMAI

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2006 m. kovo 29 d.

skelbiantis koncentraciją suderinamą su bendrąja rinka ir EEE susitarimo veikimu

(Byla Nr. COMP/M.3975 – Cargill/Degussa)

(Pranešta dokumentu Nr. C(2006) 1034)

(Tik tekstas anglų kalba yra autentiškas)

(Tekstas svarbus EEE)

(2007/783/EB)

2006 m. kovo 29 d. Komisija, atsižvelgdama į 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės ⁽¹⁾, ypač į to reglamento 8 straipsnio 1 dalį, priėmė sprendimą susijungimo byloje. Viso sprendimo teksto neslaptas variantas autentiška bylos kalba pateikiami Konkurencijos generalinio direktorato tinklalapyje adresu:
http://ec.europa.eu/comm/competiton/index_en.html

I. SANTRAUKA

- (1) 2005 m. spalio 21 d. Komisija pagal Tarybos Reglamento (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (toliau – Susijungimų reglamentas) 3 straipsnio 1 dalies b punktą gavo pranešimą apie siūlomą koncentraciją.
- (2) Išnagrinėjusi pranešimą Komisija padarė išvadą, kad veiksmas, apie kurį pranešta, patenka į Susijungimų reglamento taikymo sritį.
- (3) 2005 m. lapkričio 23 d. šalys pateikė Komisijai išpareigojimus. 2005 m. gruodžio 14 d. Komisija padarė išvadą, kad koncentracija, net atsižvelgus į pateiktus išpareigojimus, kelia rimtų abejonių dėl jos suderinamumo su bendrąja rinka, ir todėl nusprendė pradėti procedūrą pagal Susijungimų reglamento 6 straipsnio 1 dalies c punktą.

- (4) Tačiau atlikusi išsamų tyrimą Komisija nusprendė, kad veiksmas, apie kurį pranešta, nekelia susirūpinimo dėl jo suderinamumo su bendrąja rinka. Todėl buvo pasiūlyta leisti sudaryti sandorį pagal Susijungimų reglamento 8 straipsnio 1 dalį.

II. ŠALYS IR VEIKSMAS

- (5) Cargill yra JAV įsikūrusi privati bendrovė, kuri visame pasaulyje verčiasi žemės ūkio reikmenų, pašarų ir maisto gamyba bei prekyba ir su tuo susijusių finansinių paslaugų veikla. DFI yra Vokietijos maisto sudedamųjų dalių gamybos bendrovė, kuri šiuo metu priklauso Degussa AG, kurios pagrindiniai akcininkai yra RAG ir E.ON. Pagrindinės DFI verslo pavaldžiosios įmonės yra DFI Texturant Systems ir DFI Flavours. Veiksmas – tai 100 % DFI akcijų, kurios dabar priklauso Degussa AG, įsigijimas.

III. KONCENTRACIJA BENDRIJOS MASTU

- (6) Siūlomas sandoris – tai Cargill viso DFI įsigijimas pagal Susijungimų reglamento 3 straipsnio 1 dalies b punktą ir 1 straipsnio 3 dalį.

⁽¹⁾ OL L 24, 2004 1 29, p. 1.

IV. SUSIJUSIOS PRODUKTŲ RINKOS

- (7) Komisijos rinkos tyrimo šioje byloje pagrindinis dėmesys buvo sutelktas į *genetiškai nemodifikuotą (GN) skystą lecitiną* ir *GN nuriebtą lecitiną* (1). Kitos susijusios rinkos – *genetiškai modifikuoto (GM) lecitino, pektino* ir žaliavinio augalinio aliejaus (2).

1. Įvairios lecitino rinkos

- (8) Lecitinas – tai sudedamoji maisto dalis, kuris, kaip vadinamasis *emulsiklis*, naudojamas stabilizuoti emulsijas, t. y. hidrofilinių (pvz., vanduo) ir hidrofobinių (pvz., aliejus) medžiagų mišinius. Lecitinas daugiausia naudojamas maistui ir pašarams, tačiau taip pat – kosmetikai, vaisiams ir pramonės produktams (pvz., kaip herbicidas ir odos gaminiams). Nors jis paprastai tesudaro mažiau kaip 1 % visų gamybos kaštų, dažnai jis yra labai svarbus galutinių vartotojų pramonės procesui ir gali iš esmės pakeisti galutinių produktų kokybę.

- (9) Lecitinas – tai šalutinis produktas, gaunamas per aliejinių augalų sėklų, paprastai sojos pupelių (didžioji rinkoje parduodamo lecitino dalis išgaunama iš sojos aliejaus (95 %), o likusi maža dalis – iš rapsų ir saulėgrąžų sėklų), spaudimo procesą. Lecitinas sudaro mažiau kaip 1 % sojos pupelės tūrio, o jo vertė – gerokai mažiau kaip 5 %.

a) *Lecitinas ir sintetiniai emulsikliai yra skirtingose produktų rinkose*

- (10) Emulsiklius galima suskirstyti į *natūraliuosius emulsiklius* (t. y. lecitinas) ir *sintetinius emulsiklius* (pvz., monogliceridai arba digliceridai). Natūralieji gaunami iš aliejinių augalų sėklų, o sintetiniai gaminami dirbtiniu būdu, panaudojant chemines reakcijas. Komisijos atliktas rinkos tyrimas nustatė, kad abiejų tipų emulsikliai priklauso skirtingoms produktų rinkoms, daugiausia dėl šių priežasčių.

- (11) Vertinant paklausos požiūriu, rinkos bandymas parodė, kad lecitinas ir sintetiniai emulsikliai nėra pakeičiami vieni kitais tiek dėl technologinių, tiek dėl kokybės priežasčių. Tai taikoma pašarų ir maisto gamintojams. Praktiškai nė vienas GN lecitino vartotojas nepradėjo vartoti sintetinių emulsiklių, nors per pastaruosius dvejus metus GN lecitino kaina išaugo dvigubai, o didžioji dauguma vartotojų nepradėtų vartoti sintetinių emulsiklių, net jei ateityje lecitino kaina padidėtų dar 10 %.

b) *GM ir GN lecitinas turi būti vertinami atskirai*

- (12) Rinkos tyrimas parodė, kad Europoje reikia skirti atskiras GM ir GN lecitino rinkas. Iš tiesų Europos vartotojai (skirtingai nuo kitų pasaulio regionų vartotojų) smarkiai

priešinasi genetiškai modifikuotiems produktams. Dėl to Europos Sąjunga turėjo priimti keletą reglamentų, kuriais reikalaujama nuo 2004 m. ženklinti ir sekti genetiškai modifikuotą maistą, pašarus ir jų sudedamąsias dalis (1). Taigi, lecitinui ženklinimo prievolė netaikoma tik tuomet, jei visai gamybos ir tiekimo grandinei taikomas sertifikavimo procesas (*audito seka*) ir sojų grūdai yra GN, o auginant, nuimant derlių, sandėliuojant, perdirbant ir platinant tarpinių ir galutinių produktų žaliavoje neatsiranda GM medžiagų.

- (13) Vertinant pasiūlos požiūriu, GN lecitino gamybos kaštai yra žymiai didesni už GM lecitino kaštus. Iš tiesų GN lecitino tiekimo grandinė skiriasi nuo GM lecitino grandinės, todėl GM ir GN lecitino kaina smarkiai skiriasi.

c) *Skystas, nuriebtas ir frakcionuotas lecitinas turi būti vertinami atskirai*

- (14) Komisija dar nustatė, kad gali būti skiriamos skirtingos lecitino rūšys ar kategorijos, kadangi skystas lecitinas (kaip pagrindinis produktas) gali būti toliau valomas nuriebinimo procesu, gaunant *nuriebtą lecitiną*, arba frakcionavimo procesu, gaunant *frakcionuotą lecitiną* (2). *Cargill* nesiverčia frakcionuoto lecitino gamyba. Rinkos tyrimas nustatė keletą elementų, kurie patvirtina būtinumą skirti skystą, nuriebtą ir frakcionuotą lecitiną.

- (15) Beveik visi vartotojai nurodė, kad jie negali pakeisti skysto ir nuriebtinto lecitino vienas kitu, kadangi atitinkamos rūšies lecitinas atitinka labai savitus vartotojų poreikius (pvz., skonio, perdirbimo ir kt.) ir jam taikomas kitoks gamybos procesas. Vertinant pasiūlos požiūriu, nuriebtinto ir frakcionuoto lecitino gamybai būtina papildoma gamybos įranga, nemažos investicijos ir skirtingos technologinės žinios bei patirtis.

2. Pektinas

- (16) Šalių veikla sutampa ir pektino srityje. Pektinas naudojamas produktams želatinizuoti, stabilizuoti ir tirštinti. Komisija išnagrinėjo papildomo skirtingų pektino rūšių skyrimo galimybę (pvz., obuolių ir citrusinių vaisių pektinas ir pagal metoksilo kiekį), tačiau galiausiai rinkos neapibrėžė, kadangi veiksmas nepakenktų konkurencijai bet kurio rinkos apibrėžimo atveju.

(1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų (OL L 268, 2003 10 18, p. 1) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1830/2003 dėl genetiškai modifikuotų organizmų ir iš jų pagamintų maisto produktų ir pašarų susekamumo ir ženklinimo bei Direktyva su pakeitimais 2001/18/EB (OL L 268, 2003 10 18, p. 24).

(2) Taip pat esama keleto modifikuoto (pritaikyto) *specialiojo lecitino* rūšių, tačiau jos sudaro labai menką rinkos dalį.

V. SUSIJUSIOS GEOGRAFINĖS RINKOS

1. Lecitinas

- (17) Komisija priėjo išvadą, kad bent GN *lecitino* rinkos aprėpia visą EEE.
- (18) Iš tiesų, dėl to, kad Europos vartotojai didelę pirmenybę teikia GN produktams ir tai akivaizdžiai būdinga vien Europai, joje susidaro kitokios rinkos sąlygos. 80 % visos prekybos GN lecitinu vyksta EEE, tačiau joje vyksta tik 45 % pasaulinės prekybos lecitinu. Be to, vartotojai labai retai perka iš tiekėjų ne Europoje – ne tik dėl to, kad svarbus veiksnys yra vežimo išlaidos, bet ir todėl, kad daugeliui vartotojų lemiamas veiksnys yra pristatymas laiku ir pagalba produkto bei gamybos žinių ir patirties požiūriu. Todėl lecitino paklausos struktūra EEE smarkiai skiriasi nuo likusio pasaulio.
- (19) Kalbant apie GM *lecitino* (skysto ir nuriebinato) rinkas, nors kai kurie veiksniai liudija pasaulinės rinkos naudai (pvz., reglamentavimo reikalavimai visame pasaulyje yra panašūs), Komisija šio sprendimo tikslais galėjo tiksliai nebeapibūdinti geografinės rinkos.

2. Pektinas

- (20) Nors rinkos tyrimas atskleidė požymių, kad rinkų geografinė apsiriboja EEE, tiksli geografinė rinka gali likti neapibrėžta, kadangi konkurencijai nebūtų pakenkta bet kuriuo rinkos apibrėžimo atveju.

VI. ĮVERTINIMAS

1. GN skystas lecitinas

- (21) Kalbant apie GN skysto lecitino EEE rinką, išsamaus rinkos tyrimo rezultatai išskleidė rimtas abejones dėl siūlomo veiksmo suderinamumo su bendrąja rinka.
- (22) Tyrimas parodė, kad tikroji šalių turima rinkos dalis ([30–40 %]) yra mažesnė nei apskaičiuotoji šalių ([40–50 %]) ir patvirtino, kad kitų konkurentų sudaromi konkurenciniai suvaržymai yra pakankamai stiprūs šalių padėčiai rinkoje apriboti. Iš tiesų *Cargill*, *DFI* ir *Solae* konkurentų dalis pastoviai ir pastebimai auga. Savo dalį padidino ne tik žinomi maisto sudedamųjų dalių platintojai kaip *Nore Ingredients* ([5–15 % rinkos]) arba *Helm AG* ([0–10 % rinkos]). Pastaruoju metu patikima alterna-

tyva Europos vartotojams tapo ir konkurentai iš Brazilijos bei Indijos, kadangi daugelis jų (skirtingai nuo *Cargill* ir *Degussa*) turi tiesioginį priėjimą prie GN skysto lecitino žaliavų. Kai kurie stambesni maisto (šokolado) vartotojai jau dabar perka tiesiogiai iš Brazilijos tiekėjų. Pirmaujantieji Brazilijos gamintojai įrodė, kad jie sugeba patys įsteigti platinimo ir logistikos tinklą Europoje bei tiesiogiai konkuruoti su gerai žinomais rinkos dalyviais, tokiais kaip susijungusi bendrovė ir *Solae*.

- (23) Žymus kainos padidėjimas ir patrauklios GN skysto lecitino maržos dar labiau skatina gamintojus iš Brazilijos ir Indijos agresyviau konkuruoti su šalimis Europos rinkoje. Kadangi pirmaujantieji EEE rinkos dalyviai (*Cargill*, *DFI*, *Solae*) šiuo metu beveik visą savo GN žaliavą gauna iš tikrų arba bent potencialių konkurentų iš Brazilijos, esama konkurencinė aplinka GN skysto lecitino rinkoje neturėtų keistis tiek, kad atsirastų didelių konkurencijos suvaržymų.
- (24) Komisijos atliktas rinkos tyrimas taip pat parodė, kad susijungimas neturės antikonkurencinio poveikio dėl koordinuotų veiksmų. Taip yra ne tik dėl dviejų pagrindinių rinkos dalyvių po susijungimo turimos rinkos dalies asimetrijos. Be to, rinkos tyrimo rezultatai aiškiai rodo, kad GN skysto lecitino rinka negali būti laikoma skaidria: tiekėjas ir vartotojai dėl GN lecitino kainos derasi kiekvienąsyk, o kainoraščių nėra. Todėl įvairiems net panašaus dydžio vartotojams skysto lecitino kainos žymiai skiriasi.

2. GN nuriebinatas lecitinas

- (25) Komisijos tyrimo pagrindinis dėmesys buvo sutelktas į GN nuriebinato lecitino rinką, kadangi šioje rinkoje šalys turi ypač didelę bendrą rinkos dalį. Tačiau, nors pasak pranešimo šioje rinkoje yra tik trys dalyviai, išsamus tyrimas parodė, kad į GN nuriebinato lecitino rinką jau atėjo arba ketina ateiti keletas naujų tiekėjų, tuo smarkiai apribodami šalių galimybę veikti neatsižvelgiant į konkurentus.
- (26) Rinkos tyrimas patvirtino, kad 2005 m. *DFI* tebebuvo didžiausia GN nuriebinato lecitino tiekėja, turinti ([50–60 %]) rinkos. Kartu su 2005 m. *Cargill* turėta [0–10 %] rinkos dalimi, susijungusi bendrovė užimtų [60–70 %] EEE GN nuriebinato lecitino rinkos.

- (27) Be to, tyrimas parodė, kad *Cargill* padėtis nuriebinio lecitino rinkoje yra palyginti silpna ir kad jos kaip konkurentės išnykimas žymiai nepakeis esamos konkurencinės struktūros rinkoje. Iš tiesų, skirtingai nei jos pagrindiniai konkurentai, *Cargill* neturi nuosavos nuriebinio lecitino gamybos įrangos, o gamina ją Arkanzase (JAV) esančioje gamykloje. Šios gamyklos pajėgumas yra palyginti mažas, o jo viso išnaudoti negalima dėl techninių sunkumų. Be to, rinkos tyrimas atskleidė, kad žemos kainos strategija, kurią *Cargill* pasirinko ateidama į GN nuriebinio lecitino rinką, pasirodė netvari dėl didžiulio išlaidų žaliavoms (GN skystam lecitinui) augimo.
- (28) Tyrimas taip pat parodė, kad į rinką atėjo ar savo laiku tikimasi ateisiant naujų GN nuriebinio lecitino tiekėjų, kurių veiklos sritis yra pakankamai plati. Dauguma šių tiekėjų (pvz., *Berg & Schmidt/Sternchemie*, *Ruchi* ir *Matlani*) jau įrengė nuosavas nuriebinimo linijas arba ketina jas paleisti kitais metais (pvz., *SG Lecitinas*). Tai, kad naujai įrengti nuriebinimo pajėgumai yra reikšmingi, rodo, jog tiekėjai iš Indijos ir Pietų Amerikos pasiryžę patekti į Europos rinką. Nauji GN nuriebinio lecitino gamybos pajėgumai Indijoje ir Brazilijoje viršys visos EEE rinkos kiekį.
- (29) Palyginti didelio bendrovių skaičiaus atėjimas rodo, kad kliūtys patekti į nuriebinio lecitino rinką galbūt nemažos, tačiau nėra neįveikiamos – nors tiesa, kad nuriebinas lecitinas nėra *plataus vartojimo prekė*, o jo gamybai būtina technologija ir patirtis, konkurentai įrodė, kad rinkoje ta technologija prieinama (pvz., per inžinerijos įmones) ir kad jos gali gaminti panašios kokybės GN nuriebiną lecitiną kaip ir rinkos lyderiai. Tai, kad daugelis maisto pramonės vartotojų reikalauja, kad jų tiekėjas būtų susijęs su Europa, nėra reikšminga kliūtis konkurentams, kadangi daugelis jų bendradarbiauja su Europoje įsteigtais platintojais, kurie gali suteikti reikiamas žinias apie vartotojus ir jų asmeninius poreikius. Daugelis vartotojų iš tiesų patvirtino, kad jie suinteresuoti alternatyviais nuriebinio GN lecitino šaltiniais.

3. GM lecitino rinkos

- (30) Rinkos tyrimas nepatvirtino, kad GM lecitino rinkose būtų konkurencijos problemų. Kalbant apie *skystą lecitiną*, net vertinant tik Europos rinkas, *ADM* vis tiek išliks aiški rinkos lyderė, turinti [40–50 %] rinkos, o šalys, *Solae* ir keletas smulkesnių konkurentų rikiuosius įkandin jos. Tai

leidžia manyti, kad nauja bendrovė neturėtų didelės veikimo laisvės vienašališkai didinti kainas ar kitaip trukdyti konkurencijai. Be to, *Cargill* savo lecitino rinkodaros strategijos nesutelkia ties GM produktų rinkomis. Kalbant apie pavojų, kad susijungimas pasireikš koordinuotais veiksmais, Komisija mano, kad toks pavojus yra menkas – daugiausia dėl tų pačių priežasčių kaip ir GN skysto lecitino atveju (nėra kainos skaidrumo, rinkos dalių asimetrija ir pan.). GM *nuriebinio lecitino* požiūriu, *Solae* priklausytų [50–60 %] Europos rinkos, o antra pagal dydį būtų *DFI*, tačiau *Cargill* prie padidėjimo prisidėtų nedaug. Rinkoje esama keletas kitų konkurentų (pvz., *ADM*). Taigi, GM nuriebinio lecitino rinkų sanklota yra labai menka.

4. Pektinas

- (31) Bendra šalių pektino rinkos dalis neviršija 25 % nei pasaulyje, nei EEE, o auga labai lėtai. Susijungimas neturės įtakos rinkos lyderiui *CP Kelco* ir šiuo metu antrai pagal dydį įmonei *Danisco*. Šis vertinimas nepasikeistų, net jei būtų skiriamos alternatyvios rinkos (pvz., pasaulinės rinkos, obuolių (citrusinių vaisių) rinkos ar pagal metoksilo kiekį skirstomos rinkos), kadangi *Cargill* pozicija šiose rinkose būtų dar silpnesnė.

5. Vertikalieji ryšiai (žaliavinis augalinis aliejus)

- (32) Nors, remiantis hipotetiniu žaliavinio sojų aliejaus rinkos apibrėžimu, siūlomas veiksmas techniškai daro vertikalią įtaką rinkai, jis nekelia jokio susirūpinimo dėl vertikalųjų ryšių daugiausia dėl to, kad *DFI* ir *Cargill* perka paruoštą skystą GN lecitiną iš trečiųjų šalių ir GN lecitinui gaminti nenaudoja GN žaliavos iš nuosavos gamybos.

VII. IŠVADA

- (33) Todėl sprendimu daroma išvada, kad siūloma koncentracija labai nepakenks veiksmingai konkurencijai bendrojoje rinkoje arba žymioje jos dalyje.
- (34) Todėl sprendime skelbiama, kad koncentracija yra suderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimu pagal Susijungimų reglamento 2 straipsnio 2 dalį bei 8 straipsnio 1 dalį ir EEE susitarimo 57 straipsnį.